

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
Gazdálkodástudományi Bizottság
Tudásmenedzsment Munkabizottsága

A TUDÁSMENEDZSMENT ÚJ UTAKON – A MI ÉS AZ UPGRADING ÖSSZEFÜGGÉSRENDSZEREIBEN

ABSZTRAKT KÖTET

Információs Társadalomért Alapítvány

2023

Szerkesztő / Editor: Dr. habil. Kiss Ferenc, Prof. Noszkay Erzsébet. Dr. habil. Obermayer Nóra

Technikai szerkesztő / Technical editor: Dr. habil. Kiss Ferenc, Szanyi István, Benkő Ramóna

© Kiss Ferenc, Noszkay Erzsébet, Obermayer Nóra, 2023

A kiadvány a Batthyány Lajos Alapítvány támogatásával jelent meg.

DOI: <https://doi.org/10.60030/ALMAMS.k6nJx9c>

ISBN 978-615-82082-5-3

ISBN 978-615-82082-6-0 (pdf)

Első kiadás / First edition

Budapest, 2023. november / November, 2023

Creative Commons: Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International

Kiadó / Publisher:

Információs Társadalomért Alapítvány

1507 Budapest, Pf. 213.

Web: <http://www.infota.org>

E-mail: info@infota.org

Tel.: +36-1-279-1510

Felelős kiadó / Responsible for the Publication:

az Alapítvány Kuratóriumának elnöke / Chairman of the Curatorium

Kolofon

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	
<i>Kiss Ferenc</i>	5
A konferencia programja	6
A tudás fejlődést gyorsító szerepe	
<i>Boda György – Kiss Ferenc – Thék Regina – Láncz Gábor</i>	11
Upgrading magyarországon – értékteremtő tudás nélkül?! – lehetetlen...	
<i>Noszkay Erzsébet</i>	13
Az MI helye az oktatásban – egy pozitív utópia.	
<i>Setényi János</i>	15
Nagymesterek jelentősége a MI korában	
<i>Dörfler Viktor</i>	16
Nyelvi modellek a tudás útjain: az Autonóm Jövő kapujában	
<i>Szabados Levente</i>	17
Digitális wellbeing és JOMO a tudásmenedzsment kapcsolatrendszerében	
<i>Bencsik Andrea</i>	18
ChatGPT szerepe a tudásmenedzsmentben	
<i>Pitlik László</i>	19
Tudásmenedzsment és tanácsadás, a tanácsadó cégek fejlesztésének lehetősége	
<i>Tokár-Szadai Ágnes</i>	20
Az MI segítségével egy KKV is szintet léphet a tudásgazdálkodásban	
<i>Gyulay Tibor</i>	21
Egy nemzetközi felső vezetőkre vonatkozó nemzetközi összehasonlító felmérés tanulságai	
<i>Szatmáriné Balogh Mária</i>	22
Szakértői rendszerek alkalmazása az egyetemi tudásmenedzsment hatékonyságának növelése érdekében	
<i>Mészáros Péter</i>	23
A digitális lét a tét – „ÉR”-ek mentén szabadon	
<i>Obermayer Nóra</i>	24
A társadalmi célú mesterségesintelligencia-kutatások tudáskormányzása	
<i>Z. Karvalics László</i>	25
MI vs MI, avagy mi lehet még túl a gépiesített emberi működésen?	
<i>Ruzsa Ágota</i>	26

Milyen válaszokat képes adni az AI korunk munkaerőpiaci kihívásaira? <i>Marczellné Szilágyi Eszter</i>	27
Az MI és a tudástranszfer összefüggései a tudáskonceptciók változásainak tükrében <i>Vass Vilmos – Kiss Ferenc</i>	28
A konferencia támogatói.....	30

Előszó

A Magyar Tudományos Akadémia Gazdálkodástudományi Bizottság Tudásmenedzsment Munkabizottsága a 2003-as megalapítása óta immár 21. alkalommal rendezi meg éves szakmai konferenciáját. A 2023. november 7-i esemény címe: „A TUDÁSMENEDZSMENT ÚJ UTAKON – A MI ÉS AZ UPGRADING ÖSSZEFÜGGÉSRENDSZEREIBEN”. Az elfogadott előadások ennek megfelelően a legkülönbözőbb oldalról járják körül a tudásmenedzsmentet mint tudományt, illetve mint menedzsment szakterületet érő kihívásokat és az ezekre adható válaszokat. Ennek megfelelően az előadók között egyetemi oktatók, kutatók és üzleti szakemberek egyaránt megszólalnak.

Jelen kötet a konferencia előadásainak absztraktjait adja közre.

A konferencián a Munkabizottság tevékenységének első húsz évét lezáró „TUDÁSMENEDZSMENT A KÖVETKEZŐ KÉT ÉVTIZED HATÁRÁN” című tanulmánykötet (Akadémiai Kiadó, 2023) bemutatásával és az ehhez kapcsolódó szakmai beszélgetéssel zárul a program.

A rendezvény színvonalas megrendezéséről az alábbi testületek gondoskodnak:

A konferencia Programbizottsága:

- Dr. habil. Kiss Ferenc, Információs Társadalomért Alapítvány
- Prof. Noszkay Erzsébet, Budapesti Metropolitan Egyetem
- Dr. habil. Obermayer Nóra, Pannon Egyetem

A konferencia Szervezőbizottsága:

- Dr. habil. Kiss Ferenc, Információs Társadalomért Alapítvány
- Prof. Noszkay Erzsébet, Budapesti Metropolitan Egyetem
- Dr. habil. Obermayer Nóra, Pannon Egyetem
- Lánosz Gábor, Lánosz & Partners Kft.

A konferencián minden résztvevőnek hasznos előadásokat, jó szakmai munkát és sikeres kapcsolatépítést kívánok!

Budapest, 2023. 10.16.

Kiss Ferenc
a konferencia elnöke

A konferencia programja

Helyszín: Matthias Corvinus Collegium, 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Időpont: 2023. november 7.

8:30 – 9:00 Regisztráció

Plenáris szekció

Szekcióvezető: Dr. habil Obermayer Nóra, az MTA GB Tudásmenedzsment Munkabizottság főtitkára

9:00 – 9:10 Megnyitó
Dr. habil. Kiss Ferenc, az MTA GB Tudásmenedzsment Munkabizottság elnöke
Prof. Dr. habil Noszkay Erzsébet, az MTA GB Tudásmenedzsment Munkabizottság tiszteletbeli elnöke
Túri Péter, az MCC Vezetőképző Akadémia programigazgatója

9:10 – 09:30 Dr. Boda György, partner, Boda & Partners Kft.
Dr. habil Kiss Ferenc, kutatási és fejlesztési igazgató,
Információs Társadalomért Alapítvány
Thék Regina, tudományos kutató munkatárs, Boda & Partners Kft.
Láncz Gábor, partner, Láncz & Partners Kft.
A tudás fejlődést gyorsító szerepe

9:30 – 09:50 Prof. Dr. habil Noszkay Erzsébet,
MTA IX. Osztály GB Tudásmenedzsment Munkabizottság T. elnök
Budapesti Metropolitan Egyetem
**Upgrading Magyarországon – Értékt teremő tudás nélkül?!
– Lehetetlen...**

9:50 – 10:10 Dr. Setényi János, Tanuláskutató Intézet igazgató
Mathias Corvinus Collegium
Az MI helye az oktatásban – egy pozitív utópia

10:10 – 10:30 Szünet

- 10:30 – 10:50 Dr. Dörfler Viktor, associate prof of AI strategy
University of Strathclyde Business School, Corvinus Institute
of Advanced Studies
Nagymesterek jelentősége a MI korában
- 10:50 – 11:10 Szabados Levente, management dozent
Frankfurt School of Finance and Management,
Soproni Egyetem LKK, Széchenyi István
Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola
**Nyelvi modellek a tudás útjain: az Autonóm Jövő
kapujában**
- 11:10 – 11:30 Prof. Dr. habil Bencsik Andrea, egyetemi tanár
Pannon Egyetem, Gazdaságtudományi Kar
**Digitális wellbeing és JOMO a tudásmenedzsment
kapcsolatrendszerében**
- 11:30 – 12:30 Ebédszünet

A Szekció

- Szekcióvezető Dr. habil. Tomka János, professzor emeritus, Pünkösdi
Teológiai Főiskola
- 12:30 – 12:50 Mészáros Péter, ügyvivő szakértő
Pannon Egyetem, Gazdaságtudományi Kar
**Szakértői rendszerek alkalmazása az egyetemi
tudásmenedzsment hatékonyságának növelése
érdekében**
- 12:50 – 13:10 Dr. Tokár-Szadai Ágnes, PhD egyetemi docens
Tokaj-Hegyalja Egyetem, Lorántffy Intézet,
Gazdaság- és Vállalkozásfejlesztési Tanszék
**Tudásmenedzsment és tanácsadás, a tanácsadó
cégek fejlesztésének lehetősége**
- 13:10 – 13:30 Gyulay Tibor, ügyvezető igazgató
KM Expert Kft.
**Az MI segítségével egy KKV is szintet léphet a
tudásgazdálkodásban**
- 13:30 – 13:50 Szatmáriné dr. Balogh Mária, ügyvezető igazgató,
címzetes főiskolai tanár

Convictus-Consult Szervezetfejlesztő és Vezetési
Tanácsadó Kft.

**Egy nemzetközi felső vezetőkre vonatkozó
nemzetközi összehasonlító felmérés tanulságai**

- 13:50 – 14:10 Dr. Pitlik László, egyetemi docens, tanszékvezető
Kodolányi János Egyetem, Informatika Tanszék
ChatGPT szerepe a tudásmenedzsmentben
- 14:10 – 14:30 Szünet

B Szekció

Szekcióvezető: Dr. habil. Kiss Ferenc

- 12:30 – 12:50 Dr. habil. Obermayer Nóra, tanszékvezető egyetemi tanár
Pannon Egyetem, Gazdaságtudományi Kar
A digitális lét a tét – „ÉR”-ek mentén szabadon
- 12:50 – 13:10 Dr. habil. Z. Karvalics László (DSc)
Institute of Advanced Studies, Kőszeg
**A társadalmi célú mesterségesintelligencia-kutatások
tudáskormányzása**
- 13:10 – 13:30 Ruzsa Ágota, alapító-kurátor, óraadó
SoL Hungary, Budapesti Metropolitan Egyetem
**MI vs MI, avagy mi lehet még túl a gépiesített emberi
működésen?**
- 13:30 – 13:50 Marczellné Szilágyi Eszter, főiskolai docens
Budapesti Metropolitan Egyetem
**Milyen válaszokat képes adni az AI korunk munkaerőpiaci
kihívásaira?**
- 13:50 – 14:10 Dr. habil Vass Vilmos, főiskolai tanár, Budapesti Metropolitan
Egyetem
Dr. habil Kiss Ferenc, kutatási és fejlesztési igazgató,
Információs Társadalomért Alapítvány
**Az MI és a tudástranszfer összefüggései a tudáskonceptiók
változásainak tükrében**
- 14:10 – 14:30 Szünet

Plenáris szekció

Szekcióvezető: Dr. habil. Kiss Ferenc

- 14:30 – 15:30 Könyvbemutató és kerekasztal beszélgetés a „TUDÁSMENEDZSMENT A KÖVETKEZŐ KÉT ÉVTIZED HATÁRÁN – a MTA GB TM Munkabizottság 20. évi jubileumára készült tanulmánykötet” szerzőivel. A kerekasztal beszélgetést vezeti: Dr. habil. Obermayer Nóra, az MTA IX. Osztály GB TM Munkabizottság főtitikára
- 15:30 – 15:50 Zárszó

A KONFERENCIA ELŐADÁSAINAK ABSZTRAKTJAI

A tudás fejlődést gyorsító szerepe

Boda György

partner
Boda & Partners Kft.
e-mail: gyorgy.boda@bodaandpartners.com

Kiss Ferenc

kutatási és fejlesztési igazgató,
Információs Társadalomért Alapítvány
e-mail: kiss.ferenc@infota.org

Thék Regina

tudományos kutató munkatárs
Boda & Partners Kft.
e-mail: thekregi@gmail.com

Láncz Gábor

partner
Láncz & Partners Kft.
e-mail: lancz.gabor@gmail.com

Absztrakt

A visegrádi országok fejlődésének megítélésében egyre többen adnak hangot csalódásuknak. Az eddigi multinacionális közreműködésre alapozott fejlődés nem oldotta meg a társadalmi számos problémáját és a kormányzatok részben a belföldi termelőkre támaszkodva, másrészt új potenciális partnereket keresve új utakon próbálkoznak. A fő hangsúly azonban továbbra is a külföldi tőke bevonásán, a „jobb” külföldi tőke megtalálásán van és kevés figyelmet fordítunk a belső és a külső termelési tényezők helyes egyensúlyának kialakítására.

Ebben van egy nagy adag kishitűség. Ha látjuk, hogy a kétszer-háromszor termelő-kenyebb fejlett országoknak kétszer-háromszor nagyobb az egy főre

jutó fizikai, vagy tangible tőkeállománya, akkor nyomasztónak hat elgondolni egy olyan lehetőséget, mely szerint mi is eljuthatunk az ő termelékenységi szintjűkre. Automatikusan félni kezdünk egy felhalmozási terhekkel járó társadalmi átalakulástól és szaladunk a könnyebb ellenállás irányába. Ezért gondolkodunk inkább a külföldi tőke ide vonzásában, mint sem ennek a lehetőségnek a kombinálására egy saját erőforrással.

Az Amerikai Egyesült Államok növekedésére alapozva Robert Solow (1956) és a magyar Jánossy Ferenc (1975) egyértelműen kimutatta, hogy a növekedés igazi forrása nem a felhalmozás, hanem a tudás, amely döntően a munkához kapcsolódó növekedést gyorsító tényező. Nem az az ország tud felhalmozni, amelyiknek sok a tőkéje, hanem amelyik „okos” és tud a rendelkezésre álló tőkéjével mit csinálni. Ezért a legfontosabb feladat a munkához kapcsolódó növekedést gyorsító képesség fejlesztése. Ez jelent meg Solow modellben a technikai haladásban, illetve a Jánossy által megfogalmazott szakmastruktúra fejlődésében.

Kutatásaink során éppen ezért koncentráltunk ezen tényezők szerepének kvantitatív vizsgálatára. A magyar vállalati mérlegbeszámolók 2009-2021-es időszorának teljeskörű elemzése során számszerűsítettük a Solow-féle modellt és annak reziduális tényezőjét rekonstruáltuk, mind a Solow-tól tanult eljárással, mind alulról, a vállalati adatokból felépítve. Ezzel a Solow-féle reziduálist egy részleteiben elemezhető aggregátummá tettük.

Legfontosabb eredményünk annak kvantitatív belátása, hogy a magasabb termelékenyséű vállalatok Magyarországon jóval nagyobb tudástőkét halmoznak fel és ennek következtében tudnak jóval nagyobb tőkeállományt felhalmozni. Ezzel tudnak az alkalmazottiak számára nagyobb tőkefelszereltséget biztosítani és így lesz az ő munkájuk hatékonyabb.

Magyarország tehát jobb lehetőséggel nézhetne a jövőbe, ha a fejlődéshez szükséges tőke tudás részét nem szervezné ki, arról kevésbé mondana le, hanem annak jelentős részére maga kívánna szert tenni saját szellemi adatbázisát nem elhanyagolva.

Kulcsszavak: *termelékenység, tőkefelszereltég, felhalmozási képesség, vállalati tudástőke, Solow-modell, upgrading*

Upgrading magyarországon – értékteremtő tudás nélkül?! – lehetetlen...

Noszky Erzsébet

tiszteletbeli elnök
MTA GB TM Munkabizottság
professzor emerita
Budapesti Metropolitan Egyetem
e-mail: nomenb@t-online.hu

Absztrakt

Napjainkra egyre inkább köztudottá váló tény, hogy hazánk – a visegrádi országokkal együtt – az un. Függő piac gazdaságok (DME = Dependent Market Economy) táborába tartozik. Fontos tudnunk, hogy ha ebből az un. nevezett függő gazdasági helyzetből ki kívánunk lábalni, meg akarjuk teremteni a feljebb lépés feltételeit komoly innovációs tevékenységre és digitalizációs – modernizációs fejlesztésekre van szükség, – meghatározóan a KKV szektorban. Miért?! Nem kérdés, hogy a multik a saját igényeiknek megfelelően megoldják, de akik lemaradnak, sőt az általunk alkalmazott – sokszor kevésbé és/vagy közepesen képzett- munkaerő adottságaik miatt akár romló helyzetbe is sodróhatnak.

Emiatt igen sok mindenre kell egyszerre az államnak reagálnia. Különösképp arra, hogy perifériára szorulás helyett országunk az iránya a fejlettebb lépések (Upgrading) megtételének irányába mutasson.

- Egyik ilyen azon ágazatokba való befektetés, ahol az esetleges kitérés esélyei nagyobbak. Hiszen hazán kicsi és nyersanyag igényes ország lévén – a legjobb szándék mellett sem lesz alkalmas minden ágazatba a fejlett és e tekintetben gazdagabb országokat utolérni! Ahhoz viszont, hogy vonzó szakmasztruktúrák alakuljanak ki és amelyek az alkotó képes, magas szintű tudással rendelkező, ambiciózus fiatal munkaerőt itthon tudjon tartani, migrációjuknak gátat tudjon szabni, ehhez a lehetőségeket is meg kell tudni teremteni.

- Nem nélkülözhető a képzésbe, sőt a felnőttképzésbe való komoly befektetés. Ezen a területen a cégeknek is komoly erőfeszítéseket kell tenni. Nem csak az

oktatásba való befektetéssel, de olyan fokú – belső képzést igénylő kihívásokkal is, amelyek nem teszik kétségessé a munkavállaló számára, a saját felkészülése terén is lépnie kell, ha a munka világába akar maradni. (pl. digitalizálni, MI alkalmazásokat is bevezetni, szervezeti kultúrát váltani, stb.)

Előadásom ezen – a megfelelő feltételeket taglaló – kérdésekről, a KKV-k szemszögéből tárgyalva kíván szólni.

Módszerek: szakirodalmi- empirikus felmérések feldolgozásai

Kulcsszavak: *Upgrading, függő piac gazdaság hátrányai, kilábaláshoz: tudásintegrálás, digitalizálás és MI alkalmazása, feltétel-rendszerek*

Az MI helye az oktatásban – egy pozitív utópia

Setényi János

Tanuláskutató Intézet igazgató
Mathias Corvinus Collegium

Absztrakt

A CHAT GPT megjelenése óta komoly globális vita bontakozott ki az MI oktatási alkalmazásairól. Az előadás számba veszi a kibontakozó két fejlesztési fő irányt, majd kísérletet tesz egy olyan elméleti keretrendszer felvázolására, amelyben kezelhető az MI jelenség. Végül az MI hasznos funkciói mentén a pedagógus pálya upgrading irányait veszi sorra.

Kulcsszavak: *MI, technológiai behatolás, oktatási kudarcok, szokratikus pedagógia*

Nagymesterek jelentősége a MI korában

Dörfler Viktor

Associate Prof of AI Strategy
University of Strathclyde Business School és Corvinus Institute of
Advanced Studies
e-mail: viktor.dorfler@uni-corvinus.hu

Absztrakt

Amikor az adatkufárok elképesztő mennyiségű adatot zúdítanak ránk az élet minden területén és a mesterséges intelligencia (MI) ebben az adattömegben értelmes és értelmetlen mintákat fedez fel, amikor a ChatGPT vagy Bard pillanatok alatt generál egy ilyen tömörítvényt (nem éppen ilyet, a cím alapján mindkettő a sakk nagymesterekről produkált egy-egy szösszenetet), szükség van még nagymesterekre? Elavult a nagymester-inas viszony? 25 évig kutattam a személyes tudást, beleértve egy Nobel-díjattal folytatott beszélgetés-sorozatot, és szintén 25 évig fejlesztettem és használtam MI-t. Ezek alapján amellet érvelek, hogy egyes területeken ugyan a MI jobban teljesít mint az ember, de vannak ahol tudás, tanulás, és kreativitás kell, ott az emberi elme egyedülálló. Ezért szerintem a nagymesterek jelentősége legalább akkora ma, a MI korában, mint bármikor azelőtt. A tudásmenedzsment feladata ma, hogy harmóniába hozza a nagymester-inas kapcsolatokat, a műhelyeket (communities of practice), és a mesterséges intelligencia alkalmazásokat.

Kulcsszavak: *személyes tudás, mesterséges intelligencia, nagymester, tudásszintek, kreativitás, intuíció*

Nyelvi modellek a tudás útjain: az Autonóm Jövő kapujában

Szabados Levente

management dozent
Frankfurt School of Finance and Management;
Soproni Egyetem LKK Széchenyi István Gazdálkodás- és
Szerveztudományok Doktori Iskola
e-mail: szablevi@gmail.com

Absztrakt

A nyelvmodellezés fejlődése új dimenziókat nyitott a tudásmenedzsment számára. Az előadás bemutatja a nagy nyelvmodellek kialakulását, melyek bár erős nyelvi képességekkel bírnak, aktuális kihívásokkal is szembesülnek. Ezek a modellek, kontextuson belüli tanulási képességükkel, új lehetőségeket kínálnak a szervezeti tudásforrások felhasználásában.

Kiemelten foglalkozunk a tudásforrások azonosításával, a tudást termelő folyamatok standardizálásával és az adatbetöltés kihívásaival. Bemutatjuk, hogyan segítenek a vektoros indexek a tudás elérésében és felhasználásában.

A nyelvmodellek következtetési és tervezési képességei lehetővé teszik autonóm szoftver ágensek fejlesztését. Az előadás során rávilágítunk, hogyan alakíthatók át a vállalati tudásforrások az ágensek számára, és milyen szerepet játszanak ebben a maguk a nyelvmodellek, különösen az automatizált programozási eszközök formájában. Az előadás célja a nyelvmodellek tudásmenedzsmentben rejlő lehetőségeinek és kihívásainak bemutatása.

Kulcsszavak: nagy nyelvi modellek, nyelvmodellezés, tudásmenedzsment, szoftver ágensek

Digitális wellbeing és JOMO a tudásmenedzsment kapcsolatrendszerében

Bencsik Andrea

egyetemi tanár
Pannon Egyetem

e-mail: bencsik.andrea@gtk.uni-pannon.hu

Absztrakt

A mesterséges intelligencia és tudásmenedzsment rendszerek számos ponton kapcsolódnak és egymás működését támogatják. Ugyanakkor a túlzott IT használat, a folyamatos elérhetőség kényszere, a lemaradás érzése lelki és fizikai megterhelést jelent a munkatársak számára a szervezeti élet mindennapjaiban. Hogyan lehet az egyensúlyt megtartani? Milyen megoldások állnak rendelkezésre? Hogyan lehet ezeket integrálni a tudásmenedzsment folyamat lépéseinek megvalósításába? Az előadás célja elméleti áttekintésre alapozott gyakorlati kutatási eredmények bemutatása, mely a technostressz jelenség megnyilvánulását illusztrálja. A kutatás kimenete az egyéni és szervezeti következmények prezentálása és egyfajta lehetséges jövőkép vázolása, mely a digitális well-being és JOMO adottságainak kihasználásában ölthet testet.

Kulcsszavak: tudásmenedzsment folyamat, technostressz, digitális well-being, digitális detox, JOMO

ChatGPT szerepe a tudásmenedzsmentben

Pitlik László

egyetemi docens, tanszékvezető
Kodolányi János Egyetem, Informatika Tanszék
e-mail: pitlik.laszlo@kodolanyi.hu

Absztrakt

Az előadás a chatGPT megjelenése óta több, mint 100 egyetemi Hallgatóval folytatott oktatói kooperáció tapasztalatait mutatja be esettanulmány jelleggel. A tapasztalatok kiterjednek a chatGPT használatának sikeres és sikertelen scenárióira, ahol sikerességről akkor beszélünk, ha az emberi döntéshozó (munkaadó) integrálni tudja/tudta a chatGPT teljesítményeket a napi céges folyamatokba. Sikeresség esetén is vizsgálándó volt, az emberi munkaerő milyen részletek tekintetében mennyivel több bérköltség fejében tud többet nyújtani, azaz értelmezhető-e az információs többletérték fogalma. A sikertelenség esetén vizsgálándó volt, milyen chatGPT-jellegű fejlesztések mellett hidalhatók át a hiányosságok vélelmezhetően a jövőben, illetve, ha vannak legalább részleges áthidalási lehetőségek, akkor ezek piaci megjelenése mikorra várható. A chatGPT munkaerő piaci értelmezései mellett a chatGPT más mesterséges intelligenciákkal való kapcsolata is vizsgálatra került.

Kulcsszavak: munkaerő piac, információs többletérték, minőségbiztosítás, kockázatelemzés, mesterséges intelligencia

Tudásmenedzsment és tanácsadás, a tanácsadó cégek fejlesztésének lehetősége

Tokár-Szadai Ágnes

PhD egyetemi docens
Tokaj-Hegyalja Egyetem, Lorántffy Intézet, Gazdaság- és
Vállalkozásfejlesztési Tanszék
e-mail: tokar.szadai.agnes@unithe.hu

Absztrakt

Az ügyfél értékteremtési célja teremti meg a teljes tanácsadási folyamat létjogosultságát. A tanácsadó értéket tud szállítani ügyfele számára, ami egyrészt a kívülállóságának, az objektivitásának, másrészt a módszertani ismeretének és gyakorlatának köszönhető. Kiemelt feladatuk a tudás megszerzése, generálása, fejlesztése, és a hatékony tudásmegosztás biztosítása. 2020-21-ben a járvány idején félig strukturált mélyinterjú kutatást végeztünk Északkelet-Magyarországon tanácsadók és ügyfelek körében. Jelen tanulmányban arra keressük a választ, hogy a digitalizáció világában, az intelligens rendszerek és a mesterséges intelligencia (AI – Artificial Intelligence) korában mennyire tudnak megfelelni a tanácsadók az új kihívásoknak, a járvány idején mennyire tudtak élni a tanácsadási szolgáltatások fejlesztésének lehetőségével. Felmérésünk alapján a tanácsadók meghatározó hányada szívesen alkalmaz újfajta tudásszerzési és tudásszervezési módszereket, fontosnak tartja tanácsadási szolgáltatásának folyamatos fejlesztését, szívesen alkalmazza ebben a digitalizáció nyújtotta lehetőségeket is.

Kulcsszavak: *tudásmenedzsment, tudásátvitel, digitalizáció és tanácsadás, empirikus felmérés, Északkelet-Magyarország*

Az MI segítségével egy KKV is szintet léphet a tudásgazdálkodásban

Gyulay Tibor

ügyvezető partner
szervezetfejlesztő, tudásmenedzsment szakértő
KM EXPERT

Absztrakt

A kis- és középvállalkozások jelentős szerepet töltenek be a magyar gazdaságban. Létszámukhoz képest azonban jóval kisebb arányban járulnak hozzá a GDP-hez, mint a nagyvállalatok. Az alacsonyabb működési hatékonyságuk egyik fő oka a tudásgazdálkodás színvonalában keresendő. Még ha fel is ismerik a nem megfelelő tudáskezelési gyakorlatban rejlő kockázatokat, számukra elérhetetlennek tűnik a bevált jó gyakorlatok, best practice-k alkalmazása.

A KM EXPERT csapata olyan megoldáson dolgozik, ami a legkisebbek számára is elérhetővé teszi a legmodernebb módszertanok alkalmazását. A mesterséges intelligencia (MI) berobbant a szervezetek életébe, forradalmasítja a szervezetek tudásmenedzsment rendszerét.

Előadásomban bemutatom azt a folyamat alapú fejlesztési koncepciót, amivel, az MI bevonásával a KKV-k is hatalmasat léphetnek előre a hatékonyságukban, és jelentősen csökkenthetik a VUCA világgal szembeni kitettségüket.

Egy nemzetközi felső vezetőkre vonatkozó nemzetközi összehasonlító felmérés tanulságai

Szatmáriné Balogh Mária

ügyvezető igazgató, címzetes főiskolai tanár
Convictus-Consult Szervezetfejlesztő és Vezetési Tanácsadó Kft.
e-mail: convictus@convictus.hu

Absztrakt

A nemzetközi INNERMETRIX egy egyedülálló értékmetrikus és matematika alapú eszköz- és megoldásportfoliót kínál vezetők és szervezetek fejlesztésére. Az Innermetrix 2019-ben német, magyar és amerikai felső vezetők vezetői kompetenciafelmérésnek eredményeit hasonlította össze, a vizsgálat feldolgozása 2022-re lett kész. Az előadó akkreditált Innermetrix coachként felhatalmazást kapott arra, hogy elmérés összesített eredményeit és tanulságait bemutassa. Milyen állapotban talált rá a COVID és az energiaválság a felső vezetőkre? Erről fog szólni az előadás.

Szakértői rendszerek alkalmazása az egyetemi tudásmenedzsment hatékonyságának növelése érdekében

Mészáros Péter

ügyvivő szakértő

Pannon Egyetem GTK

e-mail: meszaros.peter@gtk.uni-pannon.hu

Absztrakt

A cél egy olyan szabály alapú keretrendszer létrehozása volt, amely hatékonyan támogatja az intézményspecifikus, saját szabályokra épülő, de abból tanuló, következtető vezetői információs rendszert. A szabályok alkalmazása után komplex lehetőség van az oktatói, kutatói, munkatársi állomány tevékenysége alapján történő elemzésre, következtetésre, amely alapján új tudásmenedzsment lehetőségek és elemek kidolgozására is van lehetőség. A következtető rendszer az intézmény nemzetközi akkreditációját is támogatja, amelyben előrejelzések és komplex értékelések is futtathatóak. A rendszer statikus és dinamikus adatkapcsolattal is rendelkezik, amely segíti az új adatok és információk beépítését. A tevékenységek alapján az új tudás átadásának és a kompetenciák kihasználtsága is növekszik.

Kulcsszavak: *Szakértői rendszer, tudásmenedzsment, szabályrendszerek*

A digitális lét a tét – „ÉR”-ek mentén szabadon

Obermayer Nóra

tanszékvezető egyetemi tanár
Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Kar
e-mail: obermayer.nora@gtk.uni-pannon.hu

Absztrakt

Napjainkban a digitális gyártás alapvető szerepet játszik a világban, különösen az európai országokban, így hazánkban is. Ezzel egyidőben olyan társadalmi kihívásokkal kell szembenézni, mint például a csökkenő népesség és az előregeredő társadalom miatt csökkenő munkaerő létszáma. Ez lehet az egyik oka az új technológiák alkalmazásának, ráadásul a korábbi termelési rendszerek már elavultak, és nem felelnek meg a mai elvárásoknak. A XXI. század vezetői nem a múlt biztos módszereire, hanem a jelen bizonytalan valóságára készítik fel a munkavállalóikat. Azonban a digitalizáció világának legnagyobb kihívása nem a technológia, hanem az ember. Az új technológiák (pl. mesterséges intelligencia) növelik a munkaerő autonómiáját, ezáltal felmerül az igény a fejlett digitális intelligenciával (kompetencia és attitűd) rendelkező munkavállalók iránt, továbbá megköveteli az emberek és a gépek hatékony együttműködését. Az előadás, megidézve Gaál Zoltán szellemiségét, bemutatja a hazai kutatások eddigi eredményeit és a jövőbeli terveket.

Kulcsszavak: *digitalizáció, digitális kompetencia, hazai kutatások*

A társadalmi célú mesterségesintelligencia-kutatások tudáskormányzása

Z. Karvalics László

vezető kutató

IASK (Institute of Advanced Studies, Kőszeg)

e-mail: laszlo.karvalics@iask.hu

Absztrakt

Amikor az AI nem műszaki-mérnöki aspektusairól esik szó, elsöprő fölényre tettek szert a jogi-szabályozási és az etikai kérdések – mind a közleménystatistikában, mind a kormányzati regulációs erőfeszítések, mind a nemzetközi szervezetek állásfoglalásainak a világában.

Az a sok szempontú és rendkívül fontos társadalomtudományi megközelítés viszont, amelyet társadalmi célú mesterséges intelligenciának (AI for Social Good, Humanistic AI) hívunk, inkább „nézőpontként”, egyfajta „érzékenyítési irányként” létezik csupán, bár jóideje megindult a tárgyban a tudományos diskurzus, sőt újabban tematikus kutatóintézetek is szerveződnek már, így láthatóan megindultak a források is ebbe az irányba.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne volna sok-sok teendő ezen a felértékelődő területen. Ezeket most a tudáskormányzás (knowledge governance) szempontjából tesszük mérlegre. Hevenyészve felvázoljuk a témakör tudástájképét (knowledge landscape), tervezői gondolkodással (design thinking) keressük, milyen normatív célok érdekében, milyen beavatkozástípusokkal és hol kellene ezen változtatni. A felvetéseket egy ajánlás-listában összegezzük.

Kulcsszavak: *AI for Social Good, Humanistic AI, tudáskormányzás, tudástájkép, tervezői gondolkodásmód*

MI vs MI, avagy mi lehet még túl a gépiesített emberi működésen?

Ruzsa Ágota

óraadó oktató

SoL Hungary, Budapesti Metropolitan Egyetem

e-mail: aruzsa@solhungary.hu

Absztrakt

Előadásom kiinduló pontja, hogy mi, emberek egy szerves és élőszervezetben, ie. a kozmosz és Gaia gyermekeként élünk itt a Földön. Fejlődésünk, emberi potenciálunk „végtelen”. A Mesterséges Intelligencia megteremtésével igazi kihívás elé állítottuk magunkat, amely olyan képességek kiművelésére szólít bennünket, mely által földi létünket egy magasabb szinten tudjuk kiteljesíteni és tudásteremtő képességeinkkel egy új világot teremthetünk. Ennek két kiemelt fókusza a személyes fejlődés-fejlesztés-*Inner Development Goals*, benne a kreativitás, intuíció éltető terében kiművelendő tudás és a másik ilyen végtelen potenciál a kollektív presencing, a közösségi bölcsesség magas szintre emelése.

Kulcsszavak: *MI, mint Mesterséges Intelligencia, Mi, mint a kollektív intelligencia, Intuíció – Inspiráció és Intelligens és közösségi teremtő jelenlét*

Milyen válaszokat képes adni az AI korunk munkaerőpiaci kihívásaira?

Marcellné Szilágyi Eszter

főiskolai docens
Budapesti Metropolitan Egyetem
e-mail: mszilagyi.eszter@gmail.com

Absztrakt

A globalizáció új lehetőségeket, de egyben új kihívásokat is jelent a 21. század eleji munkaerő-piacok számára. Számos területen az egyértelmű munkaerő-túlkéréslet tartósan is kielégítetlenül maradhat a munkaerőpiaci kínálatban jellemző erős mobilitási törekvések ellenére is, mivel a piaci szabályozórendszer sokszor nem képes (illetve társadalmi nyomásra gyakran nem is kíván) elég rugalmas kereteket nyújtani a kereslet és kínálat gyors egymásra találásának elősegítésére.

A bizalmatlanság hiánya adja az egyik gyökér-okát a globalizált munkaerőpiacokon tartóssá váló magas súrlódási szintek állandósulásának. A két alapkérdés, mely e bizalmatlanságot táplálja: (1) a világ távolabbi társadalmi és kulturális jellemzőkkel bíró régióiból érkezők kompetencia- szintjéről szerzett bizonytalan ismeretek, valamint (2) a kulturális- társadalmi hatékony beilleszthetőség körüli kérdőjelek.

Vajon képesek-e az AI-típusú technológiák megoldást nyújtani ezekre a problémákra? Az általuk kínált lehetőségek milyen munkaerőpiaci támogató tendenciák fennállása esetén lehetnének kihasználhatók? Mit nyerhet a munkaerőpiac jelenlegi súrlódási szintjének csökkenésével és milyen szemléletváltásra volna szükség a piaci szereplők körében e lehetőségek jobb kihasználásához?

Kulcsszavak: *munkaerőpiac, mesterséges intelligencia (AI), kulturális különbségek, mobilitás, rugalmasság*

Az MI és a tudástranszfer összefüggései a tudáskonceptiók változásainak tükrében

Vass Vilmos

főiskolai tanár
Budapesti Metropolitan Egyetem
email: vvass@metropolitan.hu

Kiss Ferenc

kutatási és fejlesztési igazgató,
Információs Társadalomért Alapítvány
e-mail: kiss.ferenc@infota.org

Absztrakt

A technológia fejlődésének és a VUCA-világ kihívásaira keresett válaszoknak köszönhetően a mesterséges intelligencia (MI) számos területen változtatja meg az éltünket. Az orvostudomány, a gazdaság világa, a sport, a gasztronómia vagy akár a jogalkotás területén számos példát láthatunk az MI gyors térnyerésére. Az oktatás sem marad, maradhat ki ebből a folyamatból. A COVID-19 felgyorsította az online tanulási platformok használatát, egyre több felsőoktatási intézményben került előtérbe az online tanulás és támogató rendszere. Ráadásul a PWC elemzése szerint 2030-ban az MI által generált hozzájárulás a világgazdasághoz 14%-os GDP növekedéssel (2016-os bázison) 15,7 ezer milliárd dollár lehet, ez annyi, mint a 2016-os kínai és indiai GDP együttesen. Az MI gazdasági hozzáadott értéke mellett, egyre több tanulmány, kutatás és konferencia foglalkozik az MI és az oktatás összefüggéseivel. Ezek egy része az intelligens tutorálás, a személyre szabott tanulást támogató egyéni tanulási utak kialakításáról, a vizsgarendszerek és az oktatói munka egy részének automatizálásáról szól. Ezek a szakmai viták a felsőoktatás átalakítására is hatást gyakorolnak, különös tekintettel a tanulási-oktatási folyamatra vonatkozóan. Ennek a folyamatnak egy szignifikáns dimenziója az MI és a tudástranszfer összefüggéseinek vizsgálata, különös tekintettel a változó tudáskonceptiók tükrében. Az MI növekvő oktatási szerepe előtérbe helyezi a tacit és a

procedurális tudás eredményes transzformációját, ami egyben az emberi tényezőket is a középpontba helyezi.

Kulcsszavak: mesterséges intelligencia, tudástranszfer, tacit tudás, procedurális tudás

A konferencia támogatói

Köszönjük a konferencia megvalósításához nyújtott támogatás az alábbi szervezeteknek:

A konferencia a Batthyány Lajos Alapítvány támogatásával jött létre.

A konferencia helyszínét a Matthias Corvinus Collegium biztosította.

A konferencia megrendezését az MTA GB Tudásmenedzsment Munkabizottság honlapját (www.tudasmenedzsment.org) is üzemeltető Információs Társadalomért Alapítvány támogatta.